



EUROOPAN
TILINTARKASTUS
TUOMIOISTUIN

FI

Puhe

Bryssel, 9. joulukuuta 2014

ECA/14/57

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentin Vítor Caldeiran puhe

Varainhoitovuoden 2013 vuosikertomusten esittely

Euroopan unionin neuvosto (Talous- ja rahoitusasiat)

Bryssel, 9. joulukuuta 2014

Alustava versio.

Ainoastaan puhujan esittämä toisinto on pätevä.

ECA Press

Damijan Fišer – Tiedottaja

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Puhelin: (+352) 4398 45410

Matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Arvoisa puheenjohtaja,

Arvoiset ministerit,

Arvoisa komission varapuheenjohtaja Georgieva,

Minulla on kunnia esitellä neuvostolle tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2013.

Euroopassa eletään nyt merkittävää muutosvaihetta. Uudella Euroopan komissiolla on edessään lukuisia tärkeitä haasteita.

Haasteista yksi on EU:n budjettihallinnon parantaminen. Tämä käsittää kolme keskeistä osa-aluetta: käytettävissä olevat varat käytetään, EU:n varainhoitosääntöjen noudattaminen varmistetaan ja lisäksi saadaan aikaiseksi arvokkaita – ja näkyviä – tuloksia kansalaisten hyväksi. Kuten komission presidentti Juncker voisi sanoa: *omne trium perfectum*.

Arvoiset ministerit,

Varainhoitovuotta 2013 koskevassa vuosikertomuksessamme todetaan, että tämän uuden menokauden alussa EU:n varainhoito ei kaiken kaikkiaan ole vielä riittävän hyvää.

EU:n talousarviovarojen käytön osalta voidaan todeta, että EU:n talousarviosta suoritettiin vuonna 2013 maksuja yli 148 miljardin euron arvosta. Määrä on lähes 99 prosenttia varainhoitovuoden osalta käytettävissä olleesta enimmäismäärästä.

Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että kyseisistä maksutapahtumista annettiin vuonna 2013 asianmukainen selvitys. Tilintarkastustuomioistuin on näin ollen antanut EU:n tilien luotettavuudesta puhtaan tarkastuslausunnon joka vuosi vuodesta 2007 alkaen.

Emme ole löytäneet EU:n tileistä ”mustaa aukkoa”, vaikka tilannetta on tietyissä lehdistöraporteissa näin luonnehdittu. Painotamme kuitenkin kertomuksessamme sitä, että maksujen suuresta määrästä huolimatta EU:n maksattamatta olevien taloudellisten sitoumusten kokonaismäärä kasvoi vuoden 2013 loppuun mennessä yhdeksällä miljardilla eurolla ja oli lopulta 322 miljardia euroa.

Toteamme, että tämä on yksi niistä monista merkeistä, jotka osoittavat, että EU:n kassavirtoihin kohdistuva paine on kasvussa. Suositamme tässä yhteydessä, että komissio ennakoii EU-ohjelmien mahdolliset rahoitusvajheet laatimalla tarkoituksenmukaiset kassavirtaennusteet.

Tämä on myös syynä siihen, miksi kehotamme komissiota varmistamaan, että EU:n talousarviosta rahoitettavat ennakkomaksut ja alkuinvestoinnit heijastavat tosiasiallisia kassavirtatarpeita. Esimerkkinä voidaan todeta, että **rahoitusjärjestelyvälineisiin** on vuodesta 2007 alkaen suunnattu 14 miljardia euroa, josta alle puolet oli vuoden 2013 loppuun mennessä tosiasiasaavuttanut lopulliset edunsaajat.

Tämä on yksi rahoitusvälineiden käytön riskeistä. Toisen riskin muodostaa seuraava ilmiö: mitä enemmän julkisia varoja vivutaan, sitä kauemmaksi varat loittonevat julkisen tilivelvollisuuden ja tarkastuksen piiristä. Jos tilivelvollisuusjärjestelyt eivät ole asianmukaiset, riskinä on, että rahoitusvälineiden takia on vaikeaa nähdä, mihin rahat menevät, täytyvätkö varainkäytölle asetetut ehdot ja mitä tuloksia saavutetaan.

Olemme korostaneet tätä asiaa vuosikertomuksemme lisäksi myös kahdessa hiljattain annetussa yleiskatsauksessa, joista ensimmäinen koski julkisen tilivelvollisuuden ja tarkastuksen puutteita ja toinen EU:n varainhoitoon kohdistuvia riskejä.

Otan asian jälleen tänään esille, koska se on erittäin relevantti komission äskettäin julkistaman Euroopan investointiohjelman kannalta. Uusi **Euroopan strategisten investointien rahasto** tulee viime kädessä turvaamaan siihen, että EU:n talousarviosta saadaan vakuudet yksityisen rahoituksen saamiseksi, joten avoimuuden, tilivelvollisuuden ja julkisen tarkastuksen periaatteita olisi noudatettava.

Arvoisat ministerit,

EU:n talousarvio tulee käytettyä, mutta liian monia maksuja ei vielääkään toteuteta **sääntöjen mukaisesti**.

Tilintarkastustuomioistuin arvioi vuoden 2013 osalta, että maksujen kokonaisvirhetaso on 4,7 prosenttia. Vuonna 2012 se oli arviolta 4,8 prosenttia. Virhetaso on huomattavasti yli kahden prosentin olennaisuusrajan. Näin on ollut kaikkina vuosina, joina tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut EU:n tilit.

Vuonna 2013 virhetaso oli olennainen kaikilla menoaloilla. Ainoan poikkeuksen muodosti EU:n omaan hallintoonsa käyttämä 10,6 miljardin euron määrä.

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että virhetaso on korkeampi, kun kyseessä ovat EU:n varat, joita komissio ja jäsenvaltiot hallinnoivat yhdessä. Yhteishallinnon piiriin kuuluu 80 prosenttia EU:n varoista. Arvioimme niiden virhetasoksi 5,2 prosenttia. Muilla aloilla, joita komissio hallinnoi pääasiassa suoraan, menojen virhetaso on arviolta 3,7 prosenttia. Tätä asiaa analysoitiin lisää kauden 2007–2013 koheesio- ja maatalousmenoista laaditussa yleiskatsauksessa. Analyysistä käy ilmi, että tilintarkastustuomioistuin havaitsee virheitä kaikissa jäsenvaltioissa.

Komission ja kansallisten viranomaisten toteuttamat korjaavat toimet tietenkin auttavat pitämään kokonaisvirhetason alhaisempana, mutta saamamme näyttö antaa ymmärtää, että nykyiset järjestelyt antaisivat mahdollisuuden tehdä huomattavasti enemmän, jotta virheet ehkäistäisiin jo ennalta.

Esimerkiksi virhetaso, jonka tilintarkastustuomioistuin havaitsi maaseudun kehittämisen alalla, olisi voinut periaatteessa laskea 6,7 prosentista 2,0 prosenttiin, jos kansalliset viranomaiset olisivat hyödyntäneet kaikkia käytettävissään olleita tietoja ennen kuin kulut ilmoitettiin komissiolle korvattaviksi.

Pääasialliset virhelähteet, joihin kansallisten viranomaisten olisi kiinnitettävä huomiota, ovat samat kuin aiempina vuosina. Niitä ovat tukeen oikeuttamattomat kuluilmoitukset, julkisia hankintoja koskevien sääntöjen vakavat rikkomiset sekä maatalousmaan pinta-alan virheelliset ilmoitukset.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että on parempi ehkäistä kuin korjata, koska kyseiset sääntöjenmukaisuuteen liittyvät virheet vaarantavat myös EU:n varainkäytön tehokkuuden ja vaikuttavuuden. Tämä johdattaakin minut sopivasti vuosikertomuksemme kolmanteen keskeiseen viestiin.

Arvoisat ministerit,

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että EU: ja kansallisen tason varojen hallinnoijien olisi keskityttävä EU:n varojen käytössä enemmän tuloksiin.

Ohjelmakaudella 2007–2013 painotettiin ensisijaisesti varojen käyttämistä, toiseksi sääntöjen noudattamista ja vasta kolmanneksi – ja verraten vähäisessä määrin – **tulosten saavuttamista**.

Tämä kuvastaa EU:n budjettihallintojärjestelyjen perustavanlaatuaista piirrettä. Jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla toimivilla viranomaisilla on ollut merkittävä paine saada varat käytettyä, koska muutoin kyseiset varat olisi saatettu menettää. Viranomaisilla ei kuitenkaan ole ollut vastaavia kannustimia, joiden ansiosta varoilla saataisiin aikaiseksi tuloksia.

Tähän on tultava muutos uudella ohjelmakaudella. Vuosikertomuksessamme annetaan lukuisia esimerkkejä, jotka perustuvat vuonna 2013 julkaisemiimme 19 erityiskertomukseen. Esimerkit osoittavat, kuinka tuloksellisuutta voidaan edistää lisäämällä tulospainotteisuutta.

Komissio on ilmaissut olevansa halukas siirtymään menosuuntautuneesta toimintakulttuurista kohti tuloksellisuuden kulttuuria. Onnistuminen edellyttää kolmea osatekijää.

- Ensinnäkin EU:n ja kansallisella tasolla on sitouduttava aidosti saavuttamaan parhaat mahdolliset tulokset EU:n rajallisten taloudellisten resurssien avulla.

- Toiseksi tarvitaan asianmukaisia tulostavoitteita sekä luotettavia tietoja niiden saavuttamisen edistymisestä.
- Kolmantena – ja kaikkein tärkeimpänä – osatekijänä tarvitaan kannustimia hyvään tuloksellisuuteen sekä seuraamuksia, joita sovelletaan tuloksellisuuden jäädessä heikoksi.

Samalla EU:n varoilla saavutettujen kokonaistulosten näkyvyyttä voitaisiin lisätä tai toisin sanoen näkyvyyttä olisi lisättävä. Tältä osin tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio käsittelee vuotuisessa arviointikertomuksessaan laajemmin EU:n talousarvion avulla saavutettavaa EU:n lisäarvoa ja sen osuutta Eurooppa 2020 -strategiatavoitteiden saavuttamisessa. Panemme myös merkille sen, että komission toimintamahdollisuudet riippuvat tältä osin – suuressa määrin – kansallisella tasolla saatavilla olevien tietojen laadusta.

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat ministerit,

EU:n varainhoidon parantamisessa ei ole kyse valinnasta varojen käytön, sääntöjen noudattamisen ja tulosten aikaansaamisen välillä. Kaikki kolme on onnistuttava toteuttamaan kerralla.

Tiedämme, että tämä ei ole yksinkertaista. Korostamme asianomaisia riskejä EU:n varainhoidosta laatimassamme yleiskatsauksessa. Tehtävä kuitenkin helpottuisi, jos EU:n talousarvion hallinnoitavuutta parannettaisiin vähentämällä varainkäytön painopisteitä, selkeyttämällä tavoitteita ja yksinkertaistamalla varainkäytön järjestelyjä. Nämä ovat keskeisiä varainhoitokaudelta 2007–2013 opiksi otettavia asioita. Toivon niin ikään, että työmme kuvastaa sitä, että tilintarkastustuomioistuin on täysin sitoutunut avustamaan neuvostoa, muita EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioiden viranomaisia EU:n varainhoidon ja tilivelvollisuuden parantamisessa nykyisellä talousarviokaudella.

Paljon kiitoksia kaikille kuulijoille.